

Dosarul nr. 3ra-502/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. Z.Talpalaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L.Bulgac, Gr.Dașchevici, S.Gîrbu)

ÎNCHEIERE

15 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Valeriu Doagă
Nicolae Craiu
Tamara Chișca-Doneva

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la acțiunea depusă de Victor Malciuc împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și a Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea ilegală a refuzului, obligarea efectuării recalculării vechimii în muncă și a pensiei reieșind din recalculul vechimii în muncă,

împotriva deciziei din 6 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse apelurile declarate de către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 12 aprilie 2018 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 13 iunie 2017, Victor Malciuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova (în continuare Ministerul Afacerilor Interne) și a Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea ilegală a refuzului, obligarea efectuării recalculării vechimii în muncă și a pensiei reieșind din recalculul vechimii în muncă.

Pe parcursul examinării cauzei, reclamantul Victor Malciuc a depus o cerere de concretizare a pretențiilor, în motivarea căreia a indicat că începând cu 2 aprilie 1990 și până la 27 decembrie 1991 a fost angajat în calitate de milițian în cadrul Secției Raionale de Poliție Strășeni a Ministerului Afacerilor Interne, iar în perioada din 20 decembrie 1995 până la 25 martie 2011 a deținut funcția de polițist pentru pază și escortă în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al Comisariatului de Poliție Strășeni.

Dat fiind faptul că vechimea în muncă i s-a calculat fără avantaje, la 5 mai 2017 a înaintat Ministerului Afacerilor Interne cerere prealabilă, solicitând în urma concretizării cererii din 10 mai 2017, stabilirea perioadei de activitate din cadrul Secției Raionale de Poliție Strășeni a Ministerului Afacerilor Interne începând cu 2 aprilie 1990 și până la 27 decembrie 1991 și din cadrul Izolatorului de detenție provizorie al Comisariatului de Poliție Strășeni începând cu 20 decembrie 1995 și până la 25 martie 2011, ca perioadă de activitate cu avantaj, aplicând coeficientul 2, recalcularea vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei pe linia MAI, incluzând perioada de activitate cu avantaj, recalcularea și achitarea pensiei începând cu 25 martie 2011 reieșind din recalculul vechimii în muncă pentru stabilirea și achitarea pensiei.

Prin răspunsul nr. 10/M-199/17 din 30 mai 2017 a Ministerului Afacerilor Interne, i s-a comunicat că cererea a fost lăsată fără examinare, din motivul omiterii termenului de prescripție.

În opinia sa, inacțiunea manifestată de către Ministerul Afacerilor Interne prin lăsarea fără examinare a cererii este ilegală și neîntemeiată, or, dânsul este în drept de a beneficia și întrunește condițiile pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesnirile solicitate, stabilite în pct. 8 a hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.78 din 21 februarie 1994, cu atât mai mult că pe perioada efectuării serviciului în subdiviziunile menționate a fost supus riscului sănătății și vieții având contact direct cu persoanele contagioase, bolnavi psihici, infectați cu HIV, tuberculoză și alte maladii periculoase și respective a condițiilor nefavorabile de lucru.

Din considerentul că angajatorul urma să-i calculeze însă nu i-a calculat vechimea în muncă cu avantaje a fost depusă prezenta cerere de chemare în judecată.

Victor Malciuc a solicitat inclusiv în urma concretizării acțiunii recunoașterea ca ilegal a refuzului inclusiv inacțiunea manifestată de către Ministerul Afacerilor Interne la soluționarea cererilor din 5 mai 2017 și 10 mai 2017 cu obligarea Ministerului Afacerilor Interne și Casei Naționale de Asigurări Sociale de a-i recalcula vechimea în muncă în trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, în total 35 ani 06 luni și 18 zile și de a-i stabili pensia începând cu 25 martie 2011, conform Legii nr. 1544 din 23 martie 1993.

Prin hotărârea din 12 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată depusă de Victor Malciuc a fost admisă integral, fiind dispusă recunoașterea ilegală a refuzului, inclusiv inacțiunea manifestată de către Ministerul Afacerilor Interne la soluționarea cererilor din 5 mai 2017 și 10 mai 2017 și a fost obligat Ministerul Afacerilor Interne și Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze lui Victor Malciuc vechimea în muncă în trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, în total 35 ani 6 luni și 18 zile și să-i stabilească pensia începând cu 25 martie 2011, conform Legii nr. 1544 din 23 martie 1993.

Prin decizia din 6 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile declarate de către Ministerul Afacerilor Interne și Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 12 aprilie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a hotărî astfel, instanțele de judecată au constatat că luând în considerație faptul că Victor Malciuc la 1 martie 2017, 5 mai 2017 și 10 mai 2017 a înaintat o cerere prealabilă, dar prin răspunsul recepționat la 30 mai 2017 i-a fost comunicat că a încălcat termenul de prescripție, acest argument nu poate fi reținut, or, dreptul reclamantului/intimat de a-i fi recalculată vechimea în muncă, apare anume la data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acesteia, iar careva probe concludente și pertinente potrivit cărora acesta ar fi cunoscut cu certitudine încălcarea dreptului la recalcularea vechimii în muncă în perioada 2 aprilie 1990 până la 27 decembrie 1991 și 20 decembrie 1995 - 25 martie 2011, nu au fost prezentate nici în prima instanță și nici în instanța de apel.

Respectiv, instanțele de judecată au recunoscut ca ilegal refuzul, inclusiv inacțiunea manifestată de către Ministerul Afacerilor Interne la soluționarea cererilor din 5 mai 2017 și 10 mai 2017, or, subdiviziunile menționate în care a activat reclamantul Victor Malciuc sunt entități destinate pentru deținerea persoanelor și care cad sub incidența reglementărilor pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.04.1994, cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție, exercitând-și serviciu nemijlocit în izolatoarele de urmărire penală (anterior izolatoare de detenție provizorie).

Ca urmare, instanțele de judecată au admis și capătul de cerere privind obligarea recalculării vechimii în muncă și obligarea stabilirii pensiei începând cu 25 martie 2011, conform Legii nr. 1544 din 23 martie 1993, or, Victor Malciuc dispune de dreptul la recalcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei cu avantajul de două luni de vechime în muncă pentru o lună de serviciu, pentru perioada de activitate exercitată în trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, în total 35 ani 6 luni și 18 zile.

Invocând ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, la 18 februarie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale le-a contestat cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea actelor judecătorești ce constituie obiectul prezentului recurs cu pronunțarea unei hotărâri noi, de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat motivele de drept și de fapt invocate în referința asupra cererii de chemare în judecată și în cererea de apel motivată anexate la dosar, suplimentar invocându-se că instanța de apel arbitrar și nefondat nu a aplicat legea care trebuia a fi aplicată.

La fel, s-a indicat că pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesnirile solicitate este necesar ca persoana să întrunească două condiții, și anume,

instituția în care persoana își execută serviciul fie ca o subdiviziune a Departamentului Instituțiilor Penitenciare, fie să-și exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală și instituții destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, condiție însă ce nu se atestă la caz. Or, activitatea lui Victor Malciuc nu cade sub incidența reglementărilor legale invocate, din care considerente nu poate beneficia de calcularea vechimii în muncă cu înlesnirile solicitate.

Ca urmare, aceste argumente au rămas fără o apreciere juridică, deși urmau a fi verificate și analizate minuțios întru soluționarea corectă a litigiului.

În consecință, instanțele de judecată s-au eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de îndeplinire a actului de justiție, au examinat superficial circumstanțele cauzei, nu au intrat în esența litigiului și nu au apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâri neîntemeiate de admitere a acțiunii (f.d.185-188).

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate reiese că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului prin prisma prevederilor art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 6 decembrie 2018 (f.d.168), dar date care ar confirma recepționarea acesteia la dosar lipsesc. Astfel, recursul declarat la 18 februarie 2019 (f.d.185) este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul enunțat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele,

încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Nicolae Craiu

Tamara Chișca-Doneva